

I. Xác định nội dung trọng tâm cần PBGDPL và lựa chọn các hình thức PBGDPL phù hợp với đối tượng, địa bàn

1. Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp đã lãnh đạo việc xác định nội dung pháp luật trọng tâm cần phổ biến, gắn với nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh của đất nước hằng năm, từng thời kỳ, gắn với xây dựng và thi hành pháp luật, kiểm tra văn bản quy phạm pháp luật và cải cách thủ tục hành chính. Vì vậy, sau mỗi kỳ họp Quốc hội, Bộ Tư pháp đã ban hành Công văn hướng dẫn các bộ, ngành, đoàn thể, địa phương tuyên truyền, phổ biến các luật, pháp lệnh mới được thông qua. Thời gian gần đây, Bộ Tư pháp quan tâm đến hoạt động thông tin, phổ biến các quan điểm, chính sách mới trong dự thảo văn bản luật¹; những vấn đề dư luận xã hội quan tâm hoặc cần định hướng dư luận²; nội dung các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên, các thỏa thuận quốc tế liên quan đến người dân, doanh nghiệp nhằm nâng cao chất lượng soạn thảo văn bản, tạo đồng thuận trong xã hội.

2. Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp đã lãnh đạo việc lựa chọn hình thức PBGDPL phù hợp để PBGDPL tới cán bộ, công chức, viên chức, người lao động của Bộ Tư pháp và nhân dân, cụ thể là:

- Các hình thức PBGDPL được xác định trong Chỉ thị số 32-CT/TW đã được Bộ Tư pháp hướng dẫn các bộ, ngành, địa phương thực hiện. Công tác giáo dục pháp luật trong nhà trường

1 Tổ chức diễn đàn, tọa đàm phổ biến, lấy ý kiến vào dự thảo các văn bản luật như: dự thảo Hiến pháp, Bộ luật dân sự (sửa đổi), Bộ luật hình sự (sửa đổi), Luật Thanh niên (sửa đổi), Luật Trẻ em, Luật Tiếp cận thông tin...

2 Các lĩnh vực pháp luật về an toàn thực phẩm, giao thông đường bộ, đất đai, giải phóng mặt bằng; khiếu nại, tố cáo; phòng, chống tệ nạn xã hội; phòng chống tham nhũng, gian lận thương mại, bảo vệ người tiêu dùng; pháp luật bảo vệ môi trường...

thực hiện theo tinh thần Chỉ thị số 32-CT/TW trong nhiều năm qua đã có những chuyển biến tích cực. Nội dung, phương pháp giảng dạy các môn học pháp luật, giáo dục công dân trong chương trình chính khoá đã được quan tâm, đổi mới; có sự đa dạng hoá chương trình và phương pháp hoạt động giáo dục pháp luật ngoại khoá. Nhiều mô hình hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp được áp dụng thường xuyên, hiệu quả như: Tiết pháp luật, Tổ PBGDPL nhà trường, Ngày giáo dục pháp luật; tổ chức PBGDPL qua sinh hoạt chào cờ đầu tuần; qua hệ thống phát thanh trường học; Hội thi “Rung chuông vàng”, “Phiên tòa giả định”... Đặc biệt việc ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động giáo dục pháp luật đã được các nhà trường đẩy mạnh, coi đây là hướng đi mới phù hợp, thiết thực cho học sinh, sinh viên.

- Theo thống kê của Bộ Tư pháp, từ năm 2014 đến nay, các đơn vị thuộc Bộ Tư pháp đã tham mưu tổ chức được 550 hội nghị tập huấn cho 81.942 lượt người tham dự; tổ chức 32 cuộc thi tìm hiểu pháp luật thu hút 5.187.743 người tham gia. Qua 15 năm thực hiện Chỉ thị số 32-CT/TW, Bộ Tư pháp đã phối hợp với các phương tiện thông tin đại chúng xây dựng các chương trình, chuyên mục phổ biến pháp luật như: “Pháp luật và cuộc sống”, “Kinh doanh và pháp luật” trên kênh VTV2; Gameshow truyền hình về pháp luật “Sức nước ngàn năm” trên VTV3... Việc tổ chức thi tìm hiểu pháp luật cũng được

chú trọng và với nhiều hình thức hấp dẫn, dễ dàng mở rộng được phạm vi và đối tượng tuyên truyền. Điển hình như Cuộc thi viết: “Tìm hiểu Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam” có gần 5 triệu bài dự thi (trong đó, đã có 378 bài dự thi của kiều bào ta ở gần 30 nước và vùng lãnh thổ); Hội thi “Hòa giải viên giỏi toàn quốc lần thứ III” với sự tham dự của 189 hòa giải viên chính thức và 252 thành viên khác của 63 đội thi trên cả nước. Bộ Tư pháp đã biên soạn và phát hành 279.183 bản tài liệu PBGDPL các loại (sách chuyên đề, sách nghiệp vụ, tờ gấp, đề cương giới thiệu luật, sổ tay hỏi đáp pháp luật ...), trong đó có 48.394 tài liệu pháp luật được đăng tải lên Cổng Thông tin điện tử của Bộ Tư pháp.

- Hình thức PBGDPL thông qua tư vấn pháp lý, trợ giúp pháp lý đã giải đáp, tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc về pháp luật của người dân tại cơ sở và lồng ghép truyền thông về những quy định pháp luật liên quan trực tiếp đến đời sống của người dân, qua đó nâng cao hiểu biết, ý thức chấp hành pháp luật của người dân, giúp người dân vận dụng pháp luật để giải quyết các tình huống phát sinh trong đời sống hàng ngày.

- Công tác hòa giải ở cơ sở với tỷ lệ hòa giải thành bình quân hằng năm hơn 80% đã góp phần quan trọng vào việc giải quyết các tranh chấp, mâu thuẫn, vi phạm pháp luật ngay tại địa bàn dân cư. Mô hình Tủ sách pháp luật đã phát triển rộng khắp trong cả nước với 100% đơn vị cấp xã và nhiều cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, trường học đã có Tủ sách pháp luật, phục vụ công tác chỉ đạo, điều hành, tham mưu quản lý nhà nước bằng pháp luật của cán bộ, công chức, viên chức và góp phần nâng cao hiểu biết pháp luật của người dân trên địa bàn.

- Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong PBGDPL của Bộ Tư pháp được quan tâm thực hiện như: Nâng cấp Trang Thông tin PBGDPL thuộc Cổng Thông tin điện tử Bộ Tư pháp để

tăng cường thông tin, PBGDPL; đã tổ chức 11 cuộc thi tìm hiểu pháp luật trực tuyến về các lĩnh vực pháp luật liên quan trực tiếp đến người dân như: Bộ luật Dân sự năm 2015, Công ước Luật biển năm 1982 và Luật biển Việt Nam năm 2012; Luật Đất đai năm 2013; Luật Tiếp cận thông tin năm 2016; Luật trẻ em năm 2016, Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015, Luật Thi hành tạm giữ, tạm giam năm 2015...thu hút 393.945 lượt người dự thi; tổ chức hàng chục chương trình tọa đàm, đối thoại trực tuyến trên Báo Pháp luật Việt Nam; tổ chức thông cáo báo chí về văn bản quy phạm pháp luật do Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành. Công tác thông tin pháp luật đã có bước phát triển mới với việc ra đời Cơ sở dữ liệu quốc gia về văn bản pháp luật (<http://vbpl.vn>) để phục vụ việc tìm hiểu pháp luật của cán bộ, công chức, người dân; đã tổ chức trả lời câu hỏi và tư vấn pháp luật cho người dân, cơ quan, tổ chức trên Cổng Thông tin điện tử của Bộ Tư pháp. Đặc biệt, Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp đã lãnh đạo việc xây dựng, trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Đề án “Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác PBGDPL giai đoạn 2019-2021” và sẽ xây dựng Tủ sách pháp luật điện tử quốc gia để người dân khai thác miễn phí từ năm 2021 (theo Quyết định số 14/2019/QĐ-TTg ngày 13/3/2019 của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng, quản lý, khai thác Tủ sách pháp luật).

- Nhiều giải pháp đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL đã trao đổi, giới thiệu tại các Hội thảo do Bộ Tư pháp tổ chức như: Hội thảo về giải pháp nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL trong lĩnh vực quản lý của Bộ Tư pháp; Hội thảo về các giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện Ngày Pháp luật Việt Nam; Hội thảo về xã hội hóa trong công tác PBGDPL; Hội thảo đánh giá công tác giảng dạy và học tập pháp luật trong các cơ sở giáo dục nghề nghiệp...

3. Qua 15 năm thực hiện Chỉ thị số 32-CT/TW, Bộ Tư pháp đã tổng kết, hướng dẫn các bộ,

ngành, địa phương nhiều mô hình, hình thức PBGDPL có hiệu quả để nghiên cứu, nhân rộng (như tổ chức cuộc thi trực tuyến, nhắn tin pháp luật qua sóng điện thoại, mô hình Quán cà phê pháp luật, hội thi Rung chuông vàng, mô hình mỗi ngày 1 câu hỏi...). Đặc biệt, việc triển khai hưởng ứng Ngày Pháp luật nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam 09/11 hàng năm đã trở thành ngày hội để toàn dân tôn vinh Hiến pháp, pháp luật góp phần tôn vinh các giá trị, vai trò đặc biệt của Hiến pháp, pháp luật. Qua 6 năm thực hiện, Ngày Pháp luật đã được các cấp ủy đảng, các bộ, ngành, đoàn thể Trung ương và địa phương hưởng ứng tích cực, với nhiều mô hình, cách làm sáng tạo, có sức lan tỏa trong xã hội; thực sự trở thành sự kiện chính trị, pháp lý, góp phần nâng cao ý thức của cán bộ, Nhân dân sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật. Ngày Pháp luật Việt Nam góp phần xây dựng hình ảnh một nước Việt Nam đổi mới, hội nhập, năng động, tôn trọng và bảo đảm thực thi đầy đủ các quyền con người, quyền công dân.

II. Kinh phí đảm bảo triển khai công tác PBGDPL và xã hội hóa hoạt động PBGDPL

1. Kinh phí cho công tác PBGDPL trong 15 năm qua được quan tâm hơn, đặc biệt là sau khi có Luật PBGDPL. Sau khi Ban Bí thư ban hành Chỉ thị số 32-CT/TW, Bộ Tư pháp đã phối hợp với Bộ Tài chính xây dựng, ban hành văn bản hướng dẫn quản lý và sử dụng kinh phí bảo đảm cho công tác PBGDPL (Thông tư số 63/2005/TT-BTC ngày 05/8/2005, Thông tư liên tịch số 73/2010/TTLT-BTC-BTP ngày 14/5/2010, Thông tư liên tịch số 14/2014/TTLT-BTC-BTP ngày 27/01/2014) để tạo cơ sở pháp lý cho các bộ, ngành, địa phương bố trí kinh phí cho công tác PBGDPL.

Trước khi có Chỉ thị số 32-CT/TW, kinh phí cho công tác PBGDPL được bố trí trong kinh phí thường xuyên của Bộ Tư pháp để chi cho một số hoạt động PBGDPL cụ thể ở Trung ương thì sau

BỘ TƯ PHÁP

VỤ PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT

XÁC ĐỊNH NỘI DUNG TRỌNG TÂM, LỰA CHỌN HÌNH THỨC PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT; KINH PHÍ BẢO ĐẢM; Củng cố, kiện toàn, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực thực hiện công tác PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT CỦA BAN CÁN SỰ ĐẢNG BỘ TƯ PHÁP

(Báo cáo số 158-BC/BCSD ngày 25/11/2019 của Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp về kết quả 15 năm thực hiện Chỉ thị số 32-CT/TW ngày 09/12/2003 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng trong công tác phổ biến, giáo dục pháp luật, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của cán bộ, nhân dân và phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp trong thời gian tới)

HÀ NỘI - 2019

khi có Chỉ thị số 32-CT/TW, hằng năm, Bộ Tư pháp được bố trí nguồn kinh phí cho hoạt động của Hội đồng phối hợp PBGDPL Trung ương và các hoạt động đặc thù của PBGDPL và kinh phí thực hiện các Đề án về PBGDPL. Theo thống kê, từ năm 2004 đến nay, Bộ Tư pháp được bố trí 30,21 tỷ đồng kinh phí cho hoạt động của Hội đồng phối hợp PBGDPL Trung ương và các hoạt động đặc thù của PBGDPL; 42,509 tỷ đồng kinh phí thực hiện các Đề án về PBGDPL.

2. Để huy động nguồn lực cho công tác PBGDPL, Bộ Tư pháp đã bước đầu chú trọng triển khai các hoạt động thu hút các nguồn lực tham gia công tác PBGDPL, nhất là phát huy vai trò, sự tham gia hỗ trợ của các doanh nghiệp trên địa bàn. Trong thời gian qua, Bộ Tư pháp đã nhận được sự hỗ trợ, tài trợ về cơ sở vật chất của các doanh nghiệp để tổ chức thành công Cuộc thi trực tuyến tìm hiểu kiến thức pháp luật cho học sinh trung học phổ thông tại thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội và tỉnh Đồng Tháp (hỗ trợ về kỹ thuật); tổ chức Hội thi Hòa giải viên giỏi toàn quốc lần thứ III gắn với Lễ Hưởng ứng Ngày pháp luật Việt Nam; tổ chức Cuộc thi tìm hiểu Hiến pháp (hơn 1 tỷ đồng); tổ chức Lễ hưởng ứng Ngày Pháp luật năm 2018 (595.000.000đ).

III. Tham mưu xây dựng, củng cố, kiện toàn, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực thực hiện công tác PBGDPL

Hàng năm, Bộ Tư pháp đều ban hành Công văn gửi các bộ, ngành, địa phương rà soát, kiện toàn đội ngũ báo cáo viên pháp luật theo Thông tư số 10/2016/TT-BTP ngày 22/7/2016 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp quy định về báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật. Trong 15 năm qua, đội ngũ cán bộ làm công tác PBGDPL đã có sự phát triển nhanh chóng cả về số lượng và từng bước nâng cao chất lượng, trong đó báo cáo viên pháp luật trung ương và cấp tỉnh đều có trình độ cử nhân trở lên, nhiều đồng chí có trình độ sau đại học. Khi sơ kết 03 năm (tháng

4/2007), có 232 báo cáo viên pháp luật trung ương; sơ kết 03 năm thực hiện Kết luận số 04-KL/TW (tháng 5/2014) có 1.049 báo cáo viên pháp luật trung ương (tăng 4,5 lần); đến tháng 5/2019 có 1.947 báo cáo viên pháp luật trung ương (tăng 8,4 lần so với năm 2003), trong đó Bộ Tư pháp có 227 báo cáo viên pháp luật.

Ở địa phương, năm 2003 cả nước có 4.761 báo cáo viên pháp luật cấp tỉnh, 15.116 báo cáo viên pháp luật cấp huyện và 73.202 tuyên truyền viên pháp luật cấp xã; năm 2014 có 6.119 báo cáo viên pháp luật cấp tỉnh (tăng 1,3 lần), 16.430 cấp huyện (tăng 1,1 lần), 142.062 tuyên truyền viên pháp luật cấp xã (tăng 1,9 lần); tháng 6/2019 có 7.143 báo cáo viên pháp luật cấp tỉnh (tăng 1,5 lần so với năm 2003), 17.766 báo cáo viên pháp luật cấp huyện (tăng 1,2 lần so với năm 2003), 146.003 tuyên truyền viên pháp luật cấp xã (tăng gần 2 lần so với năm 2003). Cùng với việc củng cố, kiện toàn đội ngũ cán bộ làm công tác PBGDPL, công tác đào tạo, bồi dưỡng kiến thức pháp luật, kỹ năng PBGDPL được các bộ, ngành, địa phương quan tâm thực hiện.

Tổ chức bộ máy, cán bộ của Vụ PBGDPL được kiện toàn, tăng về số lượng và từng bước nâng cao trình độ. Năm 2003, Vụ có 19 công chức, trong đó có: 01 thạc sỹ và 18 cử nhân. Đến nay, Vụ có 26 công chức, trong đó có: 01 tiến sỹ, 17 thạc sỹ, 08 cử nhân; có 03 phòng chuyên môn, trong đó có 01 phòng tham mưu về công tác PBGDPL.

Việc bồi dưỡng, tập huấn kiến thức pháp luật, kỹ năng PBGDPL, cung cấp tài liệu pháp luật nhằm nâng cao năng lực cho cán bộ làm công tác PBGDPL được quan tâm thực hiện. Hằng năm, Bộ Tư pháp tổ chức trung bình 02 Hội nghị tập huấn kỹ năng PBGDPL, giới thiệu văn bản luật mới cho báo cáo viên pháp luật trung ương, cán bộ làm công tác pháp chế các bộ, ngành, đoàn thể; đổi mới cách thức tổ chức tập huấn theo hướng chú trọng hơn đến tập huấn kỹ năng

PBGDPL và giải đáp khó khăn, vướng mắc trong thực tiễn công tác PBGDPL./.